

Rada
Európskej únie

V Bruseli 4. apríla 2022
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0095(COD)**

**7854/22
ADD 8**

**COMPET 210
IND 104
MI 255
ENER 123
ENV 318
CONSOM 82
CODEC 433
IA 37**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	31. marca 2022
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	SWD(2022) 83 final
Predmet:	PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU Sprievodný dokument k návrhu Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov a zrušuje smernica 2009/125/ES

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2022) 83 final.

Príloha: SWD(2022) 83 final

V Bruseli 30. 3. 2022
SWD(2022) 83 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE
ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

[...]

Spríevodný dokument

**k návrhu Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady,
ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných
výrobkov a zrušuje smernica 2009/125/ES**

{COM(2022) 142 final} - {SEC(2022) 165 final} - {SWD(2022) 81 final} -
{SWD(2022) 82 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu iniciatívy pre udržateľné výrobky
A. Potreba konať
Prečo? Aký problém sa rieši?
Hlavným problémom je, že spotreba a výroba nie sú udržateľné a existujúce pravidlá EÚ pre výrobky a vnútorný trh sa nimi nezaoberajú dostatočne, čo vedie k čoraz odlišnejším vnútroštátnym pravidlám pre udržateľnosť výrobkov. Čiastkový problém 1: <i>Pri dizajne výrobku sa environmentálne vplyvy počas celého životného cyklu vrátane aspektov obehovosti nezohľadňujú dostatočne.</i> V dôsledku toho dochádza k častej výmene výrobkov, čo so sebou prináša významnú spotrebu energie a zdrojov na výrobu a distribúciu nových výrobkov a zbavenie sa starých. Čiastkový problém 2: Ešte stále je <i>pre hospodárske subjekty a občanov príliš ťažké rozhodovať sa udržateľne v súvislosti s výrobkami</i> vzhľadom na to, že chýbajú príslušné informácie a cenovo dostupné možnosti, ktoré by im to umožnili. To vedie k zmeškaným príležitostiam, pokiaľ ide o udržateľnosť a operácie na zachovanie hodnoty, obmedzenému dopytu po druhotných surovinách a prekážkam v osvojovaní si obehových obchodných modelov. Čiastkový problém 3: <i>Neoptimálne uplatňovanie aktuálnych právnych predpisov o ekodizajne.</i> Hoci je smernica o ekodizajne vo všeobecnosti úspešná, nevyužíva sa systematicky jej celý potenciál. Rozsah jej pôsobnosti sa v súčasnosti obmedzuje na energeticky významné výrobky, zatiaľ čo aj iné výrobky spôsobujú významné vplyvy na životné prostredie. Ďalšími kľúčovými otázkami, ktoré treba riešiť, sú značné oneskorenie prijímania nových právnych predpisov pre výrobky a chýbajúci súlad.
Čo sa od tejto iniciatívy očakáva?
Všeobecným cieľom je znížiť negatívne vplyvy životného cyklu výrobkov na životné prostredie a ich sociálne vplyvy a zlepšiť fungovanie vnútorného trhu. Medzi konkrétne ciele patrí: 1. zlepšiť udržateľnosť výrobkov; 2. zlepšiť prístup k informáciám o udržateľnosti v celom dodávateľskom reťazci; 3. podnecovať k udržateľnejším výrobkom a obchodným modelom na zlepšenie zachovania hodnoty; 4. zlepšiť uplatňovanie legislatívneho rámca pre udržateľné výrobky.
Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ?
V záujme zabezpečenia harmonizovaného a riadne fungujúceho vnútorného trhu vo všetkých členských štátoch, a tým aj rovnakých podmienok pre hospodárske subjekty pôsobiace na vnútornom trhu je kľúčové zaviesť spoločný súbor pravidiel, ktoré budú zahŕňať požiadavky na výrobky a povinnosť poskytovať konečným používateľom spoľahlivé informácie. Bez iniciatívy na úrovni EÚ a jej účinného uplatňovania sa problémy posúdené v tomto posúdení vplyvu nebudú riešiť v plnej miere a jednotne v celej EÚ. Hoci vnútroštátne iniciatívy (z ktorých už viaceré prebiehajú) prinášajú určité výhody na vnútroštátnej úrovni, nevyhnutne povedú k väčšej fragmentácii vnútorného trhu a skomplikujú spotrebiteľom rozhodovanie.
B. Riešenia
Aké legislatívne a nelegislatívne možnosti politiky sa zvažovali? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Prečo?
V rámci šiestich hlavných možností sa zvažuje súbor čiastkových možností a porovnáva sa so základným scenárom (možnosť 1). Tieto možnosti súvisia s: • rozšírením rozsahu pôsobnosti právnych predpisov o ekodizajne (možnosť 2) • rozšírením požiadaviek na udržateľnosť výrobkov (možnosť 3) • informáciami o udržateľnosti pre spotrebiteľov a medzi podnikmi (možnosť 4) • oceňovaním udržateľnejších výrobkov prostredníctvom stimulov (možnosť 5) • opatreniami pre obehové hospodárstvo a zachovanie hodnoty (možnosť 6) • posilnením uplatňovania rámca pre ekodizajn (možnosť 7) Uprednostňovaná kombinácia spočíva v opatreniach týkajúcich sa každej možnosti vrátane rozšírenia rozsahu pôsobnosti smernice o ekodizajne na širokú škálu výrobkov, ako sú textilie, nábytok a medziprodukty s vysokým vplyvom; výrazného posilnenia jej požiadaviek na udržateľnosť; zavedenia nových požiadaviek na informácie o výrobkoch vrátane zavedenia digitálneho pasu výrobku. Ďalšie opatrenia zahŕňajú stimuly verejných orgánov pre udržateľné výrobky a opatrenia na predchádzanie ničeniu nepredaného spotrebného tovaru. Plánujú sa aj rôzne opatrenia na posilnenie uplatňovania pravidiel pre ekodizajn.
Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Väčšina zainteresovaných strán bola za komplexný rozsah pôsobnosti pre rámec iniciatívy pre udržateľné výrobky, ktorý zahŕňa širokú škálu výrobkov a v rámci ktorého sa uplatňuje prístup celého životného cyklu. Rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice o ekodizajne si získalo veľkú podporu so všeobecnou zhodou, že by sa mali uprednostniť odvetvia identifikované v akčnom pláne pre obehové hospodárstvo¹, pričom najmä výrobcovia/dovozcovia uprednostňovali prístup, pri ktorom sa jednoznačne zohľadňujú špecifiká výrobku. Vládne všeobecná zhoda (aj medzi výrobcami/dovozcami, MSP, maloobchodníkmi a prevádzkovateľmi v oblasti nakladania s odpadom), že chýbajúce jasné, komplexné a záväzné právne predpisy a chýbajúce dôveryhodné informácie, ako aj nejednotné uplatňovanie požiadaviek na udržateľnosť výrobku predstavujú prekážky vo zvyšovaní dostupnosti udržateľných výrobkov na trhu EÚ. Digitálne pasy výrobkov všeobecne podporuje prevažná väčšina všetkých skupín zainteresovaných strán. Prevažná väčšina zainteresovaných strán (vrátane verejných orgánov) vyjadrila podporu povinnému zelenému verejnému obstarávaniu a zhodla sa, že na nasmerovanie dopytu na udržateľné výrobky treba viac stimulov. Ráznejšie presadzovanie a činnosti dohľadu nad trhom (napr. inšpekcie alebo audity) sa považujú za nevyhnutné prvky, ktoré by mali sprevádzať vykonávanie iniciatívy pre udržateľné výrobky.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Občania budú čerpať výhody z väčšej dostupnosti udržateľnejších výrobkov a možností súvisiacich s výrobkami (napríklad oprava). Výrobky s najhoršími vlastnosťami sa postupne odstraňujú z trhu, čo prinesie výhody, ako sú zlepšená trvácnosť, spoľahlivosť a opraviteľnosť výrobkov. Požiadavky na zabezpečenie vysokokvalitnej recyklácie výrobkov a zvýšenie ich obsahu recyklovaného materiálu prispeje k posilneniu ponuky druhotných surovín a dopytu po nich. Zlepšenie dostupnosti informácií o rozmere udržateľnosti výrobkov by spotrebiteľom malo uľahčiť rozhodovanie a dopĺňať ďalšie iniciatívy v tejto oblasti na úrovni EÚ². Opatreniami na nasmerovanie verejnej kúpnej sily na najudržateľnejšie výrobky, zabezpečenie zachovania hodnoty a podporu postupov obehového hospodárstva sa prispeje k ekologizácii trhu. Celkovo dôjde k významnej ekologizácii trhu s výrobkami s hospodárskymi a so sociálnymi prínosmi. Takisto to bude mať hmotný prínos pre životné prostredie vrátane výrazného zníženia emisií skleníkových plynov.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

V dôsledku plánovanej štruktúry iniciatívy pre udržateľné výrobky je ťažké presne určiť celkové náklady na uprednostňované možnosti. Hoci vzniknú určité počiatkové náklady v súvislosti so zriadením rámca a s prípravou opatrení iniciatívy pre udržateľné výrobky, najväčšie náklady pravdepodobne vzniknú až po zavedení týchto opatrení pre prioritné výrobky. Celkovo to znamená, že sa pravdepodobne zvýšia náklady pre hospodárske subjekty zapojené do výroby výrobkov, pričom časť nákladov sa preniesie na spotrebiteľov. Skúsenosti so smernicou o ekodizajne sú však také, že zvýšené náklady viac než kompenzujú finančné úspory u spotrebiteľov z dlhodobého hľadiska. V rámci iniciatívy pre udržateľné výrobky takisto existuje potenciál, pokiaľ ide o výhody vyplývajúce z dlhšej životnosti a zo zlepšovania výrobného postupu. Okrem toho by zvyšovanie výrobných nákladov takisto mohli kompenzovať úspory v celom dodávateľskom reťazci pre iné podniky. Všetky opatrenia v rámci iniciatívy pre udržateľné výrobky sa budú opierať o posúdenia vplyvu a konzultačný postup, pomocou ktorých sa budú skúmať náklady a výhody, aby sa zaistila proporционаlita.

Aké sú vplyvy na MSP a konkurencieschopnosť?

Podniky vrátane MSP budú čeliť dodatočným nákladom, ktoré sa budú analyzovať v kontexte budúcich vykonávacích opatrení, s možnosťami zmiernenia, ktoré sa preskúmajú v sprievodných posúdeniach vplyvu. Všetky náklady na dodržiavanie predpisov budú primerané a niektoré sa možno preniesú na spotrebiteľov (ktoré sa zasa časom vykompenzujú spôsobom opísaným v predchádzajúcom texte). Podnikom pôsobiacim cezhranične v rámci EÚ môžu harmonizované požiadavky na úrovni EÚ znížiť náklady na ich dodržiavanie, pretože tieto požiadavky nahradia rôzne existujúce alebo plánované požiadavky na vnútroštátnej úrovni. Výsledkom budú aj priame výhody pre konkurencieschopnosť podnikov, a to aj vďaka presunu činnosti od spracúvania prvotných surovín smerom k druhotným surovinám a od výroby výrobkov smerom k údržbe, opakovanému používaniu, repasovaniu, oprave a predaju použitého tovaru. Očakáva sa, že z toho budú vyplývať značné výhody pre MSP, pretože sú v týchto odvetviach aktívnejšie. Hoci MSP podotkli, že niektoré

¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_en.

² Najmä [iniciatíva pre tvrdenia týkajúce sa životného prostredia](#) a iniciatíva na [posilnenie postavenia spotrebiteľa v rámci zelenej transformácie](#).

hlavné opatrenia, ktoré sú súčasťou uprednostňovaných možností politiky, môžu mať určité negatívne vplyvy, mnohé sa takisto domnievajú, že tieto vplyvy možno kompenzovať a časom môžu prinášať pridanú hodnotu (napr. v dôsledku znížených výdavkov na materiál, zvýšenej vernosti zákazníkov, lepšieho prístupu ekologickejších výrobkov na trh, výhod súvisiacich s dobrým menom atď.).

Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?

Členskými štátmi v dôsledku uprednostňovaných možností vzniknú administratívne náklady, najmä z dôvodu potreby ďalších ľudských zdrojov. Očakáva sa, že v porovnaní s hospodárskym, environmentálnym a so sociálnym prínosom tieto náklady nebudú výrazné.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Požiadavky by sa uplatňovali nediskriminačným spôsobom na európske aj mimoeurópske spoločnosti, čím by sa zabezpečili rovnaké podmienky pre udržateľné výrobky umiestňované na trh EÚ. Tieto požiadavky by boli v súlade so záväzkami EÚ v oblasti medzinárodného obchodu.

D. Nadväzné opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Hodnotenie iniciatívy pre udržateľné výrobky osem rokov po nadobudnutí jej účinnosti bude nadväzovať na prieskumné štúdie pre jednotlivé skupiny výrobkov a preskúma sa v ňom, čo funguje a čo nefunguje.